

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. vasario 10 d.*

Byloje C-110/05

dėl 2005 m. kovo 4 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama D. Recchia ir F. Amato, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Italijos Respubliką, atstovaujamą I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* M. Fiorilli, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovė,

* Procedo kalba: italų.

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ir T. von Danwitz, teisėjai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Lohmus (pranešėjas), A. Arabadjiev ir C. Toader,

generalinis advokatas P. Léger, vėliau – Y. Bot,
posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė, vėliau – M. Ferreira,
vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2006 m. spalio 5 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

atsižvelgęs į 2007 m. kovo 7 d. Nutartį iš naujo pradėti žodinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. gegužės 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs rašytines ir žodines pastabas, pateiktas:

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos D. Recchia ir F. Amato,

- Italijos Respublikos, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* M. Fiorilli,

- Čekijos Respublikos, atstovaujamos T. Boček,

- Danijos Karalystės, atstovaujamos J. Bering Liisberg,

- Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos M. Lumma,

- Graikijos Respublikos, atstovaujamos N. Dafniou,

- Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos G. de Bergues ir R. Loosli,

- Kipro Respublikos, atstovaujamos K. Lykourgos ir A. Pantazi-Lamprou,

- Nyderlandų Karalystės, atstovaujamos H. G. Sevenster ir C. ten Dam,

- Švedijos Karalystės, atstovaujamos A. Kruse,

susipažinęs su 2008 m. liepos 8 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad uždraudusi mopedaus, motociklais, triračiais motociklais ir keturračiais motociklais („motiveicoli“, toliau – motociklai) traukti priekabą Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal EB 28 straipsnį.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- ² 1992 m. birželio 30 d. Tarybos direktyvoje 92/61/EEB dėl dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių tipo patvirtinimo (OL L 225, p. 72) pateikiami suderinti

apibrėžimai ir tam tikrų šioje direktyvoje išvardytų transporto priemonių rūšių tipui ir sudėtinių dalių tipui patvirtinti taikoma Bendrijos tvarka. Jos 1 straipsnio 1 ir 2 dalys išdėstytos taip:

„1. Ši direktyva taikoma visoms dviratėms arba triratėms motorinėms transporto priemonėms, sudvejintais arba kitokiais ratais, skirtoms važiuoti keliu, ir jų sudėtinėms dalims arba atskiriesiems techniniams mazgams.

<...>

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos transporto priemonės skirstomos į:

- mopedus, t. y. dvirates transporto priemones arba trirates transporto priemones, turinčias variklį, kurio darbinis cilindro tūris ne didesnis kaip 50 cm^3 , jeigu tas variklis yra vidaus degimo ir jeigu tų transporto priemonių didžiausias projektinis greitis neviršija 45 km/h,

- motociklus, t. y. dvirates transporto priemones be priekabos arba su priekaba, turinčias variklį, kurio darbinis cilindro tūris didesnis kaip 50 cm^3 , jeigu tas variklis

yra vidaus degimo ir jeigu tų transporto priemonių didžiausias projektinis greitis viršija 45 km/h,

- triračius motociklus, t. y. transporto priemones su trimis simetriškai išdėstytais ratais, turinčias variklį, kurio darbinis cilindro tūris didesnis kaip 50 cm³, jeigu tas variklis yra vidaus degimo ir jeigu tų transporto priemonių didžiausias projektinis greitis viršija 45 km/h“. (Neoficialus vertimas)

³ Iš Direktyvos 92/61 1 straipsnio 3 dalies matyti, kad ji taip pat taikoma keturračiams motociklams, t. y. motorinėms transporto priemonėms keturiais ratais, kurie, atsižvelgus į jų technines charakteristikas, laikomi arba mopedais, arba triračiais motociklais.

⁴ 1993 m. spalio 29 d. Tarybos direktyvos 93/93/EEB dėl dviračių arba triračių motorinių transporto priemonių masės ir matmenų (OL L 311, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 2 t., p. 194), skirtos suderinti privalomus techninius reikalavimus, kad pradėtų veikti Direktyvoje 92/61 numatyta tipo ir sudėtinių dalių tipo patvirtinimo tvarka, šeštoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi šios direktyvos reikalavimų poveikis nėra įpareigoti tas valstybes nares, kurios savo teritorijoje neleidžia dviratėmis motorinėmis transporto priemonėmis traukti priekabos, iš dalies pakeisti savo teisės aktų“. (Pataisytas vertimas)

- 5 1997 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/24/EB dėl tam tikrų dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių sudėtinių dalių ir charakteristikų (OL L 226, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 7 sk., 3 t., p. 34) siekiama suderinti tam tikrus techninius šių transporto priemonių reikalavimus, prie kurių priskirtini prikabinimo įrenginiai ir priedai. Šios direktyvos dvyliktoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„kadangi <...> šios direktyvos reikalavimų tikslas nėra įpareigoti tas valstybes nares, kurios neleidžia savo teritorijoje dviratėmis ar triratėmis transporto priemonėmis traukti priekabą, iš dalies pakeisti savo teisės aktų“.

Nacionalinės teisės aktai

- 6 1992 m. balandžio 30 d. Italijos įstatyminio dekreto Nr. 285 (GURI, Nr. 14 priedas, 1992 m. gegužės 18 d., toliau – Kelių eismo taisyklės) 53 straipsnyje mopedai apibrėžiami kaip dviratės, triratės ar keturratės motorinės transporto priemonės. Tik motorinės transporto priemonės keturiais ratais vadinamos keturračiais motociklais.
- 7 Pagal Kelių eismo taisyklių 54 straipsnį automobiliais („autoveicoli“) laikomos motorinės transporto priemonės su bent keturiais ratais, išskyrus 53 straipsnyje išvardytas transporto priemones.
- 8 Pagal Kelių eismo taisyklių 56 straipsnį priekabą galima traukti tik automobiliais, troleibusais (nebėginė elektrinė transporto priemonė, imanti elektros energiją iš

kontaktinio tinklo) ir traktoriais (motorinė triratė transporto priemonė, skirta traukti puspriekabes).

Ikiteisminė procedūra

- 9 Asmeniui pateikus skundą Italijos Respublikos atžvilgiu, Komisija atliko neoficialų tyrimą. 2003 m. balandžio 3 d. Komisija šiai valstybei narei išsiuntė oficialų pranešimą, kuriame ji tvirtino, kad draudimas motociklais traukti priekabas prilygsta įsipareigojimų neįvykdymui pagal EB 28 straipsnį.

- 10 2003 m. birželio 13 d. raštu Italijos Respublika Komisijai atsakė, jog įsipareigoja pakeisti nacionalinės teisės aktą, kad būtų pašalinta minėtame oficialiame pranešime nurodyta importo kliūtis.

- 11 Negavusi jokios kitos informacijos apie šių pakeitimų priėmimą, 2003 m. gruodžio 19 d. Komisija išsiuntė pagrįstą nuomonę, ragindama šią valstybę narę per du mėnesius nuo jos gavimo pateikti savo pastabas.

12 Kadangi į šią pagrįstą nuomonę atsakyta nebuvo, Komisija pareiškė šį ieškinį.

Procesas Teisingumo Teisme

13 2006 m. liepos 11 d. Sprendimu Teisingumo Teismas perdavė bylą nagrinėti trečiajai kolegijai. Kadangi nė viena šalis nepateikė prašymo išklaudyti jų žodinių pastabų, Teisingumo Teismas nusprendė priimti sprendimą neišklausęs šalių nuomonių žodžiu. Generalinis advokatas pateikė savo išvadą 2006 m. spalio 5 d. posėdyje, po kurio buvo užbaigta žodinė proceso dalis.

14 2006 m. lapkričio 9 d. trečioji kolegija, remdamasi Teisingumo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 4 dalimi, nusprendė perduoti bylą Teisingumo Teismui, kad šis iš naujo ją paskirtų didesnio teisėjų skaičiaus sudėties teismui.

15 2007 m. kovo 7 d. Nutartimi Teisingumo Teismas nusprendė atnaujinti žodinę proceso dalį ir surengti posėdį. Jis paragino bylos šalis ir, remdamasis Teisingumo Teismo statuto 24 straipsnio antrąja pastraipa, kitas nei Italijos Respublika valstybes nares atsakyti į klausimą, kiek ir kokiomis sąlygomis nacionalinės nuostatos, reglamentuojančios ne prekės požymius, bet jos naudojimą, ir vienodai taikomos nacionalinėms ir importuotoms prekėms, turi būti pripažįstamos kiekybiniais importo apribojimams lygiavertis poveikio priemonėmis EB 28 straipsnio prasme.

Dėl ieškinio*Pastabos, pateiktos dėl Teisingumo Teismo klausimo*

- 16 Bylos šalys, Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Graikijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Kipro Respublika, Nyderlandų Karalystė ir Švedijos Karalystė dėl šio Teisingumo Teismo užduoto klausimo pateikė rašytines arba žodines pastabas.
- 17 Komisijos nuomone, galima skirti dvi prekės naudojimą reglamentuojančių teisės aktų grupes, t. y. pirma, teisės aktai, nustatantys, kad šios prekės naudojimui taikomos tam tikros sąlygos arba kad pats naudojimas yra apribotas erdvės arba laiko atžvilgiu, ir, antra, teisės aktai, nustatantys absoliutų arba beveik absoliutų draudimą naudoti šią prekę.
- 18 Komisija siūlo pirmajai teisės aktų grupei taikyti 1974 m. liepos 11 d. Sprendimo *Dassonville* (8/74, Rink. p. 837) 5 punkte išvardytus kriterijus ir kiekvieną atvejį įvertinti atskirai. Antrajai grupei priskiriami teisės aktai pagal savo apibrėžimą prilygsta kiekybiniais importo apribojimams lygiaverčio poveikio priemonėms EB 28 straipsnio prasme, kadangi juose įtvirtinamas absoliutus draudimas naudoti prekę arba draudimas numatant, kad prekę galima naudoti tik ribotais ir išimtiniais atvejais. Komisija mano, kad nėra reikalo ir nebūtina 1993 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Keck ir Mithouard* (C-267/91 ir C-268/91, Rink. p. I-6097) 16 ir 17 punktuose įtvirtintų kriterijų taikyti ir prekės naudojimo sąlygoms bei taip sukurti papildomą priemonių, kurioms netaikomas EB 28 straipsnis, grupę.

- 19 Italijos Respublika teigia, kad naudojimą reglamentuojančiai normai EB 28 straipsnis taikytinas tik tuo atveju, jeigu ji draudžia bet kokią prekės naudojimą arba vienintelį prekės naudojimo būdą, jeigu prekę galima naudoti tik vienu būdu. Atvirkščiai, jeigu galima pasirinkti, kaip šią prekę naudoti, EB 28 straipsnis netaikytinas.
- 20 Čekijos Respublika tvirtina, kad netinkama griežtai atskirti skirtingas priemonių grupes ir, atsižvelgus į priemonių grupę, taikyti skirtingus teisinius kriterijus, nes atsiradus naujai grupei neišvengiamai kiltų sunkumų ją apibrėžti.
- 21 Ši valstybė narė, kaip ir Komisija, nurodo, jog minėtame sprendime *Keck ir Mithouard* įtvirtinti prekių pardavimo tvarkos kriterijai neturėtų būti taikomi ir prekių naudojimo nuostatomis dėl to, kad juos taikyti Teisingumo Teismo sprendimuose nebuvo visiškai paprasta, be to, jie ir nebuvo iš tikrųjų būtini. Iš tiesų nacionalinės valdžios institucijos nuostatas, pripažintas reglamentuojančiomis pardavimo sąlygas, būtų galėjusios ginti, net jeigu minėtame sprendime ir nebūtų įtvirtinti kriterijai.
- 22 Atvirkščiai, Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Graikijos Respublika, Prancūzijos Respublika, Kipro Respublika ir Švedijos Karalystė mano, kad minėtame Teisingumo Teismo sprendime *Keck ir Mithouard* įtvirtinti kriterijai pagal analogiją taikytini ir nacionalinei nuostatai, ribojančiai ar draudžiančiai tam tikras prekės naudojimo sąlygas. Todėl jos siūlo pripažinti, kad nacionalinei nuostatai EB 28 straipsnis netaikomas, jeigu ji nesusijusi su preke, taikoma visiems ūkio subjektams, vykdančiams savo veiklą nacionalinėje teritorijoje, ir jeigu daro vienodą teisinį ir faktinį poveikį nacionalinėms ir kitų valstybių narių prekėms.

- 23 Tačiau tos pačios valstybės narės nurodo, kad šių kriterijų išimtis būtų reikalinga įrodžius, kad nacionalinėmis ribojančiomis nuostatomis aiškiai draudžiama naudoti konkrečią prekę arba leidžiama ją naudoti labai retais atvejais, taip ribojant jos patekimą į rinką.
- 24 Danijos Karalystės manymu, svarbu pabrėžti, kad nacionalinės normos, ribojančios asmens ar įmonės pasirinkimo laisvę konkrečios prekės atžvilgiu, nėra visiškai uždraustos. Dėl kriterijaus, kad nacionalinė norma negali kliudyti prekei patekti į rinką, ši valstybė narė mano, jog sunku nustatyti, nuo kada draudimą naudoti prekę reikia pripažinti tokiu ribojančiu, jog jis sudarytų kliūčių jai patekti į rinką. Ji mano, kad nacionalinis teismas turi nuspręsti, kiek tokią normą ginčijanti šalis yra įrodžiusi, jog dėl taikomos normos buvo sudarytos kliūtys prekei patekti į rinką.
- 25 Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad prekės naudojimo sąlygos tėra kita pardavimo sąlygų pusė, taigi šia prasme šias naudojimo sąlygas galima laikyti pardavimo sąlygomis, ir atvirkščiai. Šios valstybės narės manymu, minėtame sprendime *Keck ir Mithouard* įtvirtintus principus reikėtų taikyti taip pat ir teisės aktams dėl prekės naudojimo sąlygų, jeigu šiuose teisės aktuose nėra diskriminacinių nuostatų, jais užtikrinamos vienodos konkurencijos sąlygos prekių, pagamintų tokias sąlygas patvirtinusioje valstybėje narėje, ir kitų valstybių narių kilmės prekių atžvilgiu, ir neuždraudžiama visiškai ar iš dalies tokioms prekėms patekti į tokios valstybės narės rinką.
- 26 Graikijos Respublika mano, kad pats prekės naudojimas negali trukdyti prekybai Bendrijos viduje. Vis dėlto jeigu toks naudojimas neatsiejamas nuo šios prekės judėjimo, o tai reikėtų nagrinėti kiekvienu konkrečiu atveju, sudarytos kliūtys ją naudoti patenka į EB 28 straipsnio taikymo sritį.

- 27 Prancūzijos Respublika mano, kad nacionalinės nuostatos dėl prekės naudojimo sąlygų ir nuostatos dėl jos pardavimo sąlygų yra panašios tiek savo pobūdžiu, tiek savo poveikio prekybai Bendrijos viduje apimtimi, nes iš principo jos sukelia pasekmes tik vartotojui šią prekę importavus. Todėl abiem nuostatų grupėms reiktų taikyti tuos pačius kriterijus.
- 28 Nors Kipro Respublika pritaria kitų valstybių narių nurodytoms išlygoms dėl naujai iš esmės ekonominio kriterijaus įvedimo, vis dėlto ji tvirtina, jog, nepaisant to, kad pagal minėtą sprendimą *Keck ir Mithouard* Teisingumo Teismo praktika netaikytina prekės naudojimą reglamentuojančioms priemonėms, bet kokia naudojimo priemonė galėtų prilygti draudimui pagal minėtame sprendime *Dassonville* nustatytą taisyklę. Šios valstybės narės nuomone, atlikdamas vertinimą Teisingumo Teismas turėtų dėmesį sutelkti į klausimą, ar nagrinėjama priemonė gali visiškai arba iš dalies sudaryti kliūčių prekei patekti į nacionalinę rinką.
- 29 Švedijos Karalystė mano, kad nacionalinei priemonei, uždraudžiančiai prekės naudojimo sąlygas, EB 28 straipsnis taikomas, tik jeigu ši priemonė praktiškai sudaro kliūčių šiai prekei patekti į rinką.
- 30 Nyderlandų Karalystė tvirtina, kad pirmiausia nacionalines priemones reikia vertinti atsižvelgus į klausimą, ar jų sukeliama pasekmė laisvam prekių judėjimui nėra pernelyg atsitiktinės ir netiesioginės. Kitaip sakant, reikia kelti klausimą, ar egzistuoja priežastinis šių priemonių ir poveikio prekybai Bendrijos viduje ryšys. Daugeliui prekių naudojimą reglamentuojančių normų būtų galima taikyti šį pirmąjį kriterijų, kuris atliktų filtro funkciją ir leistų joms netaikyti EB 28 straipsnio.

31 Dėl minėtame sprendime *Keck ir Mithouard* įtvirtintos Teisingumo Teismo praktikos taikymo ir prekės naudojimo sąlygų ši valstybė narė pateikė argumentų už ir prieš. Iš argumentų už matyti, kad vadovaujantis tokiu požiūriu pirmiausia būtų išvengta EB 28 straipsnio taikymo visoms normoms, reglamentuojančioms neekonominių interesų apsaugą. Be to, toks požiūris atitiktų ankstesnę Teisingumo Teismo praktiką ir leistų nacionaliniams teismams pagrįstai atlikti abstraktų taikymą, o dėl to padidėtų teisinis saugumas ir sustiprėtų teismų praktikos darna. Galiausiai toks požiūris padėtų išvengti piktnaudžiavimo naudojantis išimtimi, kuri išplaukia iš Teisingumo Teismo praktikos priėmus minėtą sprendimą *Keck ir Mithouard* tuo atveju, kai priimtoms normos draudžia naudoti prekę arba leidžia ją naudoti tik labai retais atvejais.

32 Dėl argumentų, pateiktų prieš Teisingumo Teismo praktikos taikymą ir prekės naudojimo sąlygų, ši valstybė narė pirmiausia mano, kad sudėtinga aiškiai atskirti prekių naudojimo sąlygų grupes. Toliau ji mano, kad nauja išimčių grupė galėtų supainioti nacionalinį teismą, nes skirtingi kriterijai taikomi būtent atsižvelgus į grupę, kuriai taikoma konkreti nuostata. Galiausiai Nyderlandų Karalystė tvirtina, kad visada yra prekių naudojimo sąlygų išimtys, t. y. atvejai, kai priemonė atitinka išimčių kriterijus, net jeigu ji būtų sukėlus rimtų pasekmių valstybių narių tarpusavio prekybai.

Pirminės pastabos

33 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką bet kokie valstybių narių komercinės teisės aktai, galintys tiesiogiai ar netiesiogiai, iš tikrųjų ar potencialiai apriboti Bendrijos vidaus prekybą, laikytini kiekybiniais apribojimams lygiaverčio poveikio priemone, draudžiama pagal EB 28 straipsnį (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Dassonville* 5 punktą).

- 34 Iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad EB 28 straipsnis – tai pareigos garantuoti nediskriminavimo ir kitose valstybėse narėse teisėtai pagamintų bei parduodamų gaminių abipusio pripažinimo principų laikymąsi, taip pat pareigos užtikrinti laisvą Bendrijos prekių pateikimą į nacionalines rinkas, išraiška (šiuo klausimu žr. 1983 m. liepos 14 d. Sprendimo *Sandoz*, 174/82, Rink. p. 2445, 26 punktą; 1979 m. vasario 20 d. Sprendimo *Rewe-Zentral*, vadinamojo „Cassis de Dijon“, 120/78, Rink. p. 649, 6, 14 ir 15 punktus ir minėto sprendimo *Keck ir Mithouard* 16 ir 17 punktus).
- 35 Taigi draudžiamos lygiaverčio poveikio priemonės yra kliūtys laisvam prekių judėjimui, atsirandančios, nesant suderintų nacionalinės teisės aktų, dėl kitose valstybėse narėse teisėtai pagamintoms ir parduodamoms prekėms taikomų taisyklių dėl sąlygų, kurias turi atitikti šios prekės, net jeigu šios taisyklės vienodai taikomos visiems gaminiams, nes šio taikymo negalima pateisinti bendruoju interesu, kuris leistų reikalavimams dominuoti laivo prekių judėjimo atžvilgiu (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo, vadinamojo „Cassis de Dijon“ 6, 14 ir 15 punktus; 1997 m. birželio 26 d. Sprendimo *Familiapress*, C-368/95, Rink. p. I-3689, 8 punktą ir 2003 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Rink. p. I-14887, 67 punktą).
- 36 Vis dėlto tam tikros prekybos sąlygas ribojančios ar draudžiančios nacionalinės nuostatos, kurios, viena vertus, taikomos visiems atitinkamiems ūkio subjektams, savo veiklą vykdančioms nacionalinėje teritorijoje, ir, antra vertus, daro tokį patį teisinį ir faktinį poveikį nacionalinių prekių ir prekių iš kitų valstybių narių prekybai, negali tiesiogiai ar netiesiogiai, iš tikrųjų ar potencialiai riboti valstybių narių tarpusavio prekybos sprendimu *Dassonville* įtvirtintos Teisingumo Teismo praktikos prasme. Jei šios sąlygos įvykdytos, tokių teisės aktų taikymu prekėms, kilusioms iš kitos valstybės narės ir atitinkančioms jos nustatytas taisykles, neužkertamas kelias patekti į rinką, arba jų pardavimas nėra labiau ribojamas, palyginti su nacionalinėms prekėms taikomomis sąlygomis (žr. minėto sprendimo *Keck ir Mithouard* 17 punktą).
- 37 Todėl valstybės narės priimtas priemonės, kurių tikslas ar poveikis yra nepalankesnis kitų valstybių narių kilmės prekių vertinimas, kaip antai minimas 35 straipsnyje, reikia pripažinti kiekybiniais importo apribojimams lygiaverčio poveikio priemonėmis

EB 28 straipsnio prasme. Į šią sąvoka taip pat patenka bet kuri kita priemonė, kliudanti kitų valstybių narių kilmės gaminiams patekti į valstybės narės rinką.

Dėl nurodyto įsipareigojimų neįvykdymo

- 38 Komisijos pareikštus kaltinimus dėl Kelių eismo taisyklių 56 straipsnio reikia nagrinėti būtent atsižvelgiant į 33–37 punktuose primintus principus.

Šalių argumentai

- 39 Grįsdama ieškinį Komisija tvirtina, kad Kelių eismo taisyklių 56 straipsnyje įtvirtintu draudimu sudaromos kliūtys teisėtai naudoti kitose valstybėse narėse, kurios nėra numačiusios tokio draudimo, pagamintas bei parduodamas priekabas, jas importuoti į Italiją ir joje parduoti.
- 40 Todėl, Komisijos manymu, toks draudimas EB 28 straipsnio prasme sudaro importo kliūčių ir jį galima pripažinti suderinamu su EB sutartimi tik esant pateisinimui pagal EB 30 straipsnį ar privalomam bendrojo intereso pagrindu. Tačiau per ikiteisminę procedūrą Italijos Respublika nepateikė pateisinimo ir nenurodė privalomo bendrojo

intereso pagrindo. Atvirkščiai, ši valstybė narė pripažino tokio draudimo egzistavimą ir tai, kad dėl jo sudaromos importo kliūtys, bei įsipareigojo jį panaikinti.

41 Dėl tariamos importo kliūties Italijos Respublika nurodo, kad minėtas įsipareigojimų neįvykdymas susijęs su draudimu Italijoje registruotais motociklais traukti priekabą, o ne su atsisakymu įregistruoti tokią kitoje valstybėje narėje pagamintą transporto priemonę ar priekabą, skirtą prekybai Italijos teritorijoje. Ji mano, kad Komisija teisėtas transporto priemonės, kurios sudėtinių dalių tipas konkrečiai patvirtintas kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje, eismo Italijos teritorijoje sąlygas supainiojo su prekyba tomis pačiomis transporto priemonėmis toje valstybėje narėje.

42 Ši valstybė narė teigia, kad Komisijos padaryta išvada grindžiama klaidinga prielaida. Kelių eismo taisyklių 56 straipsnis yra tik būdas pasinaudoti teise remtis išimtimi, kuri valstybėms narėms aiškiai pripažįstama pagal Direktyvos 93/93 šeštą konstatuojamąją dalį. Kol Bendrijos lygiu nesuderinti techniniai reikalavimai dėl priekabų sudedamųjų dalių tipų patvirtinimo ir priekabų registraciją bei eismą keliuose reglamentuojantys teisės aktai, abipusis šių priekabų pripažinimas priskiriamas valstybių narių diskrecijai.

43 Dublike Komisija tvirtina, kad direktyvos konstatuojamosios dalys nėra privalomos ir kad nei Direktyvos 93/93 šeštos konstatuojamosios dalies tikslas, nei jos poveikis nėra toks, kad nacionalinės nuostatos, šiuo atveju Kelių eismo taisyklių 56 straipsnis, būtų pripažintos suderinamomis su Bendrijos teise. Šia konstatuojamąja dalimi siekiama apibrėžti Direktyvos 93/93 taikymo sritį, tačiau joje nėra nuostatų dėl dviratėmis transporto priemonėmis traukiamų priekabų; joje taip pat nenurodyta, ar galimas įtvirtintas draudimas būtų suderinamas su Sutarties normomis. Ji primena, kad Teisingumo Teismas yra kelis kartus pripažinęs pirminės teisės viršenybės antrinės teisės atžvilgiu principą.

44 Be to, Komisija pažymi, kad suderintų normų nebuvimu jokių būdu negalima pateisinti pagrindinės Sutartimi garantuojamos laisvės pažeidimo.

45 Atsiliepime į dubliką Italijos Respublika tvirtino, kad atsižvelgus į motociklą ir priekabą, kurias galima naudoti atskirai, naudojimo galimybes, šių prekių negalima pripažinti sudarančiomis kiekybinius importo apribojimus EB 28 straipsnio prasme.

46 Be to, aptariamas draudimas daro poveikį tik pačiai prekei, neatsižvelgus į jos gamybos vietą arba nacionalinę gamintojo priklausomybę; vadinasi, tai nėra Italijos prekių apsaugos būdas arba diskriminacinis reglamentavimas kitose valstybėse narėse pagamintų prekių atžvilgiu. Italijoje motociklo sudedamųjų dalių tipas negali būti patvirtintas, kad juo būtų galima traukti priekabą; taip pat ir priekabos sudedamųjų dalių tipas negali būti patvirtintas, kad ją būtų galima traukti motociklu. Dėl nustatyto draudimo šias transporto priemones naudoti kartu su priekabomis Italijos įmonės visiškai nesuinteresuotos gaminti motociklą su įranga, skirta traukti priekabas, ar vien priekabų, kurias galima traukti tokiomis transporto priemonėmis; taigi tokio draudimo poveikis – prekių su tokiais požymiais pašalinimas iš Italijos rinkos.

47 Italijos Respublika remiasi 1968 m. lapkričio 8 d. Vienoje sudaryta Kelių eismo konvencija, kurios I priedo 3 straipsnio a dalyje nurodyta: „Susitariančiosios Šalys gali atsakyti įleisti į savo teritorijas tarptautiniame eisme dalyvaujančius transporto priemonių junginius, jeigu nacionalinės teisės aktai draudžia juos eksploatuoti: <...> motociklus su priekabomis“. Vis dėlto ji patikslina, kad šia galimybe nepasinaudojo ir kad kitose valstybėse narėse įregistruotoms transporto priemonėms leidžiama Italijos teritorijoje traukti priekabą, jeigu pripažįstama, kad jos yra tarptautiniame eisme dalyvaujančios transporto priemonės.

- 48 Be to, Italijos Respublika taip pat tvirtina, kad iš esmės Direktyvos 97/24 dvyliktos konstatuojamosios dalies turinys sutampa su Direktyvos 93/93 šeštos konstatuojamosios dalies turiniu. Ji pabrėžia, kad šiose konstatuojamosiose dalyse įtvirtinta išimtis valstybėms narėms suderinama su tuo, kad, atsižvelgus į skirtingus nacionalinių teritorijų reljefus, kelių eismo saugumo atžvilgiu yra svarbios transporto priemonių techninės charakteristikos. Šios valstybės narės manymu, nesant šių dviejų kartu naudojamų prekių (traukianti transporto priemonė ir priekaba) sudedamųjų dalių tipo patvirtinimo normų, nebuvo įvykdytos kelių eismo saugumui užtikrinti privalomos sąlygos.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 49 Siekiant įvertinti Komisijos pareikšto kaltinimo pagrįstumą, reikia patikslinti, kad nors Kelių eismo taisyklių 56 straipsnyje įtvirtintas draudimas Italijos teritorijoje naudoti motociklą su priekaba, reikia išnagrinėti, ar šią nacionalinę priemonę galima pripažinti ribojančia laisvą priekabų eismą. Iš tiesų, nors neginčijama, kad motociklus galima nesunkiai naudoti ir be priekabos, vis dėlto priekaba be ją galinčios traukti motorinės transporto priemonės tėra nenaudingas daiktas.
- 50 Neginčytina, kad Kelių eismo taisyklių 56 straipsnis taikomas visoms priekaboms, nedarant skirtumo dėl jų kilmės.
- 51 Komisija nepatiksino, ar jos ieškiny susijęs tik su priekabomis, specialiai sukonstruotomis motociklams, ar jis taip pat susijęs ir su kitomis priekabų rūšimis. Todėl tariamą įsipareigojimų neįvykdymą reikia nagrinėti atskiriant šias dvi priekabų rūšis.

- 52 Pirma, dėl priekabų, kurios nėra specialiai sukonstruotos motociklams, bet kurios skirtos traukti automobiliais ar kitomis transporto priemonėmis, reikia konstatuoti, kad Komisija neįrodė, jog Kelių eismo taisyklių 56 straipsnyje įtvirtintas draudimas sudarytų kliūčių tokios rūšies priekaboms patekti į rinką.
- 53 Todėl Komisijos ieškinį reikia atmesti tiek, kiek jis susijęs su priekabomis, kurios nėra specialiai sukonstruotos taip, kad būtų pritvirtintos prie motociklų, ir kurios yra teisėtai pagamintos bei parduodamos kitose nei Italijos Respublika valstybėse narėse.
- 54 Antra, lieka išnagrinėti, Komisijos nurodytą įsipareigojimų neįvykdymą dėl priekabų, kurios specialiai sukonstruotos taip, kad būtų pritvirtintos prie motociklų, ir kurios teisėtai pagamintos bei parduodamos kitose nei Italijos Respublika valstybėse narėse.
- 55 Atsakydama į Teisingumo Teismo pateiktą rašytinį klausimą, Komisija teigia, o šiuo klausimu Italijos Respublika neprieštarauja, jog kalbant apie kitokią priekabų, kurios specialiai sukonstruotos taip, kad būtų pritvirtintos prie motociklų, panaudojimo galimybę nei apie jų naudojimą kartu su motociklais, pažymėtina, kad ji tėra labai nedidelė. Ji mano, kad net jeigu negalima atmesti to, kad tam tikromis aplinkybėmis priekabos gali būti pritvirtintos prie kitų transporto priemonių, būtent – automobilių, vis dėlto toks naudojimas nebūtų tinkamas ir jis būtų nedažnas ar netgi hipotetinis.
- 56 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad draudimas naudoti prekę valstybės narės teritorijoje daro didelį poveikį vartotojų elgesiui, o tai savo ruožtu daro poveikį šios prekės pateikimui į rinką šioje valstybėje narėje.

- 57 Iš tiesų vartotojai, žinodami, kad jiems draudžiama naudoti savo motociklą su specialiai jam sukonstruota priekaba, praktiškai būtų visiškai nesuinteresuoti pirkti tokių priekabų (pagal analogiją dėl draudimo klijuoti spalvotas plėveles ant transporto priemonių stiklų žr. 2008 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Portugaliją* C-265/06, Rink. p. I-2245, 33 punktą). Taigi dėl Kelių eismo taisyklių 56 straipsnio tokių priekabų paklausa nagrinėjamoje rinkoje negali atsirasti, dėl to sudaromos kliūtys priekabų importui.
- 58 Iš to išplaukia, kad Kelių eismo taisyklių 56 straipsnyje įtvirtintas draudimas, kiek jo poveikis yra toks, jog sudaromos kliūtys į Italijos rinką patekti specialiai motociklams sukonstruotoms priekaboms, kurios yra teisėtai pagamintos bei parduodamos kitose nei Italijos Respublika valstybėse narėse, yra kiekybiniais importo apribojimams lygiaverčio poveikio priemonė, draudžiama pagal EB 28 straipsnį, nebent ji gali būti objektyviai pateisinama.
- 59 Toks draudimas gali būti pateisinamas EB 30 straipsnyje išvardytais bendrojo intereso pagrindais arba privalomais reikalavimais (žr. 2003 m. birželio 19 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* C-420/01, Rink. p. I-6445, 29 punktą ir 2004 m. vasario 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* C-270/02, Rink. p. I-1559, 21 punktą). Abiem atvejais nacionalinė nuostata turi būti tinkama užtikrinti ja siekiamo tikslo įgyvendinimą ir neviršyti to, kas būtina jam pasiekti (2007 m. kovo 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Suomiją* C-54/05, Rink. p. I-2473, 38 punktą ir 2007 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus* C-297/05, Rink. p. I-7467, 75 punktą).
- 60 Šiuo atveju Italijos Respublikos nurodytas pasiteisinimas susijęs su būtinybe užtikrinti kelių eismo saugumą, o tai pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką gali būti privalomasis viešojo intereso pagrindas, kuriuo galėtų būti pateisinamos laisvo prekių

judėjimo kliūtys (žr. būtent 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *van Schaik*, C-55/93, Rink. p. I-4837, 19 punktą; 2000 m. spalio 12 d. Sprendimo *Snellers*, C-314/98, Rink. p. I-8633, 55 punktą ir minėtų sprendimų *Komisija prie Suomiją* 40 punktą; *Komisija prieš Nyderlandus* 77 punktą; *Komisija prieš Portugaliją* 38 punktą ir 2008 m. birželio 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Lenkiją* C-170/07, 49 punktą).

- 61 Bendrijos lygiu nesant visiško nuostatų suderinimo, valstybės narės turi nuspręsti dėl kelių eismo saugumo lygio teritorijoje atsižvelgdamos į laisvo prekių judėjimo Europos Bendrijos viduje reikalavimus (šiuo klausimu žr. 1984 m. kovo 27 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* 50/83, Rink. p. 1633, 12 punktą ir pagal analogiją 1994 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* C-131/93, Rink. p. I-3303, 16 punktą).
- 62 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi įrodyti, kad jų priimti teisės aktai atitinka kriterijus, kurie buvo priminti 59 punkte (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Komisija prieš Nyderlandus* 76 punktą; *Komisija prieš Portugaliją* 39 punktą ir 2008 m. balandžio 24 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-286/07, 37 punktą).
- 63 Dėl Kelių eismo taisyklių 56 straipsnyje įtvirtinto draudimo tinkamumo Italijos Respublika tvirtina, kad ji šią priemonę priėmė dėl to, kad nei Bendrijos, nei nacionaliniu lygiu nėra sudėtinių dalių tipo patvirtinimo normų, kurios leistų užtikrinti nepavojingą motociklo su priekaba naudojimą. Nesant tokio draudimo, motociklo su priekaba, kurių sudėtinių dalių tipai nėra patvirtinti, eismas galėtų būti pavojingas ir šios transporto priemonės vairuotojui, ir kitoms judančioms transporto priemonėms, nes būtų daromas poveikis tokio junginio stabilumui ir stabdžių sistemai.

- 64 Šiuo atžvilgiu reikia pripažinti, kad toks draudimas yra tinkamas įgyvendinti juo siekiamą tikslą, t. y. užtikrinti keliuose saugų eismą.
- 65 Vertinant šio draudimo privalomumą reikia atsižvelgti į tai, kad pagal šio sprendimo 61 punkte primintą nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, vertinant proporcingumo principo laikymąsi kelių eismo saugumo srityje, reikia atsižvelgti į tai, kad valstybė narė gali nuspręsti, kokio lygio saugumą ji ketina suteikti ir kaip tai pasiekti. Kadangi šis saugumo lygis įvairiose valstybėse gali skirtis, valstybėms narėms suteikiama diskrecija, todėl aplinkybė, jog viena valstybė narė nustato mažiau griežtas taisykles nei kita valstybė narė, nereiškia, kad pastarosios taisyklės yra neproporcingos (pagal analogiją žr. 2004 m. liepos 13 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-262/02, Rink. p. I-6569, 37 punktą ir 2008 m. rugsėjo 11 d. *Komisija prieš Vokietiją*, C-141/07, Rink. p. I-6935, 51 punktą).
- 66 Šiuo atžvilgiu Italijos Respublika teigia, o Komisija šiuo klausimu neprieštarauja, kad junginio, kurį sudaro motociklas ir priekaba, eismas kelia pavojų kelių eismo saugumui. Nors tiesa, kad valstybė narė, kuri pateisindama laisvo prekių judėjimo kliūtį remiasi privalomu reikalavimu, turi įrodyti, kad jos teisės aktai buvo tinkami ir reikalingi įgyvendinti siekiamą teisėtą tikslą, vis dėlto ši tokiai valstybei narei tenkanti įrodinėjimo našta negali būti tokia didelė, kad apimtų pareigą aiškiai įrodyti, jog tomis pačiomis sąlygomis nebuvo jokios kitos galimos priemonės įgyvendinti šį tikslą (pagal analogiją žr. 1997 m. spalio 23 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-157/94, Rink. p. I-5699, 58 punktą).
- 67 Iš tiesų, viena vertus, nors šiuo atveju negalima atmesti to, kad yra ir kitų priemonių nei Kelių eismo taisyklių 56 straipsnyje įtvirtintas draudimas, kuriomis būtų galima užtikrinti tam tikrą kelių eismo saugumo lygį judant junginiui, kurį sudaro motociklas ir priekaba, kaip antai minimų generalinio advokato išvados 170 punkte, vis dėlto negalima iš valstybių narių atimti galimybės siekti tokio tikslo, kaip antai kelių eismo

saugumas, įtvirtinant bendras ir paprastas taisykles, kurias vairuotojai lengvai suprastų bei taikytų, o kompetentingos valdžios institucijos lengvai jomis naudotųsi ir jas prižiūrėtų.

68 Kita vertus, reikia pripažinti, kad nei iš Kelių eismo konvencijos teksto, nei iš Direktyvų 93/93 ir 97/24 konstatuojamųjų dalių, kuriomis remiasi Italijos Respublika, negalima preziumuoti, kad kelių eismo saugumas būtų užtikrintas tokiu pačiu lygiu, jeigu Italijos Respublika iš dalies būtų uždraudusi tokio junginio eismą arba nustačiusi, kad leidimas judėti išduodamas tik įvykdžius tam tikras sąlygas.

69 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, reikia pripažinti, kad draudimas motociklais traukti specialiai sukonstruotas priekabas, teisėtai pagamintas bei parduodamas kitose nei Italijos Respublika valstybėse narėse, turi būti laikomas pateisinamu kelių eismo saugumo sumetimais.

70 Todėl Komisijos ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

71 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Italijos Respublika prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas, o Komisija pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti ieškinį.**
- 2. Priteisti iš Europos Bendrijų Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.